

บทบรรณาธิการ

วารสารวันมูองแหวกพุทธศาสนาปริทรรศน์ (Journal of Buddhist Studies Vanam Dongrak) ฉบับนี้ออกตามวาระอย่างต่อเนื่องยังรักษาความเข้มข้นของเนื้อหาเดิมในการเป็นสื่อกลางการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิชาการทางด้านศาสนาและปรัชญา ของคณาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัย และนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ทางกองบรรณาธิการได้ประชุมปรึกษากันอย่างต่อเนื่องเพื่อรักษาจุดยืนของความเป็นวารสารที่ให้ความรู้ทางด้านศาสนาและปรัชญาเป็นหลัก องค์ความรู้ดังกล่าวถือเป็นวัตถุประสงค์หลักของวารสารนี้ แต่อย่างไรก็ตามก็ได้ปิดกั้นมุมมองของนักวิชาการที่มีความหลากหลาย ยังเปิดพื้นที่อย่างกว้างขวางให้คณาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัย และนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ที่เขียนบทความนำลงตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารนี้ สามารถบูรณาการองค์ความรู้ทางด้านปรัชญาและศาสนาหรือนำองค์ความรู้ในศาสตร์อื่นมาบูรณาการเข้ากับด้านปรัชญาและศาสนาได้ในทุกแง่มุม โดยยังคงรักษาจุดยืนของความเป็นวารสารวิชาการทางด้านศาสนาและปรัชญานี้ไว้ได้อย่างมีคุณภาพ

หนึ่งในอาณาบริเวณมูองแหวกวิถี ได้ก่อเกิดวัฒนธรรมที่มีความหลากหลาย โดยเฉพาะวัฒนธรรมทางด้านภาษา ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่มที่มีความโดดเด่นเป็นของตนเอง ซึ่งสามารถจัดแบ่งเป็น 4 กลุ่มหลัก คือ ภาษาไทยโคราช ภาษาเขมร ภาษาญหรือส่วย และ ภาษาลาว เป็นต้น ในวัฒนธรรมทางภาษาดังกล่าวเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่นำมาใช้เป็นเกณฑ์จำแนกกลุ่มชนในอาณาบริเวณมูองแหวกวิถีออกเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มไทยโคราช กลุ่มเขมร กลุ่มญหรือส่วย และ กลุ่มลาว เป็นต้น แต่ละกลุ่มมีวัฒนธรรมประเพณีหรือศิลปะที่มีความหลากหลาย เช่น ศิลปะการแสดงเพลงโคราชของชนกลุ่มไทยโคราช ประเพณีแซนโฎนตาของชนกลุ่มเขมร ประเพณีการเซ่นผีปะกำของชนกลุ่มญหรือส่วย และประเพณีเส้นผีตาบู่ของชนกลุ่มลาว เป็นต้น วัฒนธรรมประเพณีหรือศิลปะที่มีความหลากหลายเหล่านี้ล้วนแฝงไว้ด้วยหลักปรัชญาและศาสนาที่เป็นมูองแหวกวิถีมากาย

บทความที่ลงตีพิมพ์ในฉบับนี้เป็นเรื่องที่กองบรรณาธิการได้ร่วมประชุมพิจารณาคัดเลือกเรื่องที่ตรงตามวัตถุประสงค์หลักของวารสารคือการเผยแพร่ผลงานวิชาการทางด้านศาสนาและปรัชญา โดยมีผลงานของนักวิชาการที่ถูกเลือกจัดพิมพ์เผยแพร่ภายในเล่มตามลำดับดังนี้

หลักการสร้างนิตยตามแนวพุทธปรัชญา โดย พระมหามหาวินทร์ ปุริสุตโตโม และ มนัสวี ศรีนนท์ บทความนี้นำเสนอประเด็นศึกษาความหมายของ หลักการสร้างนิตย และหลักการสร้างนิตยตามแนวพุทธปรัชญา พบว่านิตยเป็นคุณลักษณะในตนที่แต่ละคนสร้างขึ้นโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ เป็นการแสดงออกบอ่ย ๆ จนชิน นิตยเกิดจากการสร้างหรือพัฒนาขึ้นอย่างเหมาะสมกับสถานที่และเวลา ในพุทธปรัชญา พระพุทธเจ้าทรงสอนให้ใช้กรรมฐานเป็นหลักการในการสร้างนิตย

รัฐประศาสนศาสตร์ในบริบทของความเปลี่ยนแปลง โดย สุรศักดิ์ ชะมารัมย์ และคณะ
 บทความนี้นำเสนอมุมมองในประเด็นว่า รัฐประศาสนศาสตร์จัดเป็นวิชาว่าด้วยองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานภาครัฐใหม่โดยการหันมาพิจารณาบทบาทของการบริหารงานภาครัฐภายใต้บริบทของการเมืองตามการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่คำนึงถึงคนหลายฝ่าย โดยเฉพาะประชาชน พลเมืองในรูปแบบของพลเมืองตื่นรู้มากขึ้นมาสู่การบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service: NPS) อันเป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นการบริการเพื่อก่อให้เกิดผลประโยชน์สาธารณะ (Public Interest)

วิถีชีวิตของกลุ่มชนชาวไทยกุยกับการแสดงพระนางโพสพ ในวันหวัวบุญเบิกฟ้า อำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ โดย ยโสธรา ศิริภาพระภากร และคณะ บทความนี้ได้นำเสนอให้เห็นว่าประเพณีหวัวบุญเบิกฟ้า เป็นประเพณีที่ยิ่งใหญ่มาก จัด ในวัน ขึ้น 3 ค่ำ เดือน 3 ของทุกปี ประเพณีนี้บอกถึงคุณค่า ทางด้านคติชน ที่เกี่ยวข้องกับ ความเชื่อ พิธีกรรม ที่ตนมีต่อสิ่งเหนือธรรมชาติ สภาพแวดล้อม และกลุ่มชนชาวไทยกุยด้วย ที่ถูกถ่ายทอดผ่านงานประเพณีหวัวบุญเบิกฟ้าของชาวไทยกุย อำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ

ปจุมเบน: พิธีกรรมท้องถิ่นกับการสร้างเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ราชอาณาจักรกัมพูชา โดย ทิตยวดี อินทรางกูร บทความนี้นำเสนอประเด็นว่าปจุมเบนเป็นพิธีกรรมที่สำคัญและสืบทอดกันมายาวนานจนถึงปัจจุบันในราชอาณาจักรกัมพูชา เป็นการทำบุญให้ผีบรรพบุรุษโดยเชื่อว่าจะทำให้ผีบรรพบุรุษหลุดพ้นจากเวรกรรม มารับผลบุญ อาหารจากลูกหลาน และจะประสิทธิประสาทให้ลูกหลานมีความสุข ความเจริญ ประสบความสำเร็จ ไม่เจ็บป่วยสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นการสร้างเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ทำให้จิตใจดี อารมณ์ดี มีความสุขและส่งผลให้สุขภาพด้านร่างกายแข็งแรงตามมา

กระบวนการวัฒนธรรมทางสังคมอีสาน “เตรียมชีวิตหลังความตายเพื่อลูกหลาน โดย ธงชัย สีโสมณ และ สุนันท์ เสนารัตน์ บทความนี้นำเสนอมุมมองประเด็นที่เกี่ยวกับกระบวนการวัฒนธรรมว่าเป็นความหยุดนิ่งทางสังคมอีสาน เพราะไม่เข้าใจหลักความเชื่อทางพระพุทธศาสนา สังคมอีสานอยู่กันแบบครอบครัวเดียว จนไม่รู้จักหน้าที่ต่อบแทนคุณพ่อแม่ผู้เลี้ยงดูมา ทำให้เกิดประเพณีเตรียมชีวิตหลังความตาย โดยพ่อแม่จะต้องทำประกันชีวิตเพื่อพิธีกรรมบำเพ็ญกุศลศพตนเอง เพื่อให้ลูกหลานมีเงินทุนเพียงพอจัดพิธีบำเพ็ญกุศลศพ ถือเป็นอุดมการณ์ชีวิตหลังความตายไปสู่สวรรค์ของพ่อแม่ชาวอีสาน

การสร้างปราสาทหินในอีสานใต้ โดย สรเชต วรคามวิชัย บทความนี้นำเสนอมุมมองเกี่ยวกับความเป็นมาของปราสาทขอมในเขตอีสานใต้โดยภาพกว้าง การสร้างปราสาทขอม สิ่งที่น่าสนใจสร้างในตัวของปราสาทขอม ในพื้นที่อีสานตอนใต้ของประเทศไทย และความเชื่อทางศาสนาที่เป็นพลังผลักดันในการสร้างปราสาทขอม ซึ่งเป็นวัฒนธรรมขอมที่มีความโดดเด่นตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงแนวปฏิบัติระหว่างหลักสัปปริสธรรมกับเทคนิคการบริหารจัดการสมัยใหม่ โดย พระมหาโชตนิจฺฐพนธ์ สุทฺธจิตฺโต และคณะ บทความนี้นำเสนอประเด็นการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงแนวปฏิบัติระหว่างหลักสัปปริสธรรมกับเทคนิคการบริหารจัดการว่า 1) อัตตัญญุตานเป็นเรื่องของการพัฒนาภาวะผู้นำและบุคลิกภาพ (Leadership and Personality Development) 2) ปรีสัญญุตานเป็นเรื่องของการบริหารเครือข่าย (Network Management) 3) ปุคคลัญญุตานหรือปุคคลปโรปรัญญุตานเป็นเรื่องของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management) 4) ธัมมัญญุตานเป็นเรื่องของการวิเคราะห์สวอท (SWOT Analysis) และการวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) 5) อัตถัญญุตานเป็นเรื่องของการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result Based Management: RBM) 6) มัตตัญญุตานเป็นเรื่องของการบริหารงบประมาณ (Budget Management) และ 7) กาลัญญุตานเป็นเรื่องของการบริหารเวลา (Time Management)

แนวคิดในการพัฒนาประเทศไทย โดย กิตติคุณ ด้วงสงค์ และคณะ บทความนี้นำเสนอประเด็นการวิเคราะห์เพื่อนำเสนอองค์ความรู้เกี่ยวกับ แนวคิดในการพัฒนาประเทศไทย รวมถึงนโยบายต่างๆที่นำมาพัฒนาประเทศไทย โดยแนวคิดในการพัฒนาประเทศที่ผู้เขียนได้นำเสนอสรุปได้ 3 แนวคิด คือ 1) แนวคิดทางวัฒนธรรมชุมชน 2) แนวคิดทางสิทธิชุมชน และ 3) แนวคิดทางชุมชนอธิปไตย

สำหรับบทความในวณัฏฺเฐนภะกรพุทธศาสตร์ปริทรรศน์ (Journal of Buddhist Studies Vanam Dongrak) ฉบับนี้ที่เขียนเคยทางกองบรรณาธิการยังคงความเป็นเอกลักษณ์ของความเป็นวารสารวิชาการทางด้านศาสนาและปรัชญาเป็นหลัก บทความที่น่าลงตีพิมพ์ในวารสารนี้หลายเรื่องได้สะท้อนให้เห็นถึงวณัฏฺเฐนภะกรวิถีสี่ที่มีความหลากหลายดังกล่าวไว้ด้วย และทุกฉบับที่ลงตีพิมพ์ล้วนผ่านการกลั่นกรองจากนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิทั้งสิ้น เพื่อให้ได้บทความที่มีคุณภาพ แห่ลคม น่าสนใจ ถูกต้องครบถ้วนตามหลักวิชาการ เพื่อให้ผู้อ่านได้รับประโยชน์สูงสุด

ผศ.ดร.ทวีศักดิ์ ทองทิพย์

บรรณาธิการ